

آیت‌الله حکیم با مردم ساده و بی‌آلایش برخورد می‌کردند/ تألیف کتاب در زندان صدام

حجت‌الاسلام سیدحسین موسوی بروجردی ضمن اشاره به ویژگی‌های اخلاقی آیت‌الله حکیم، تصریح کرد:

حجت‌الاسلام سیدحسین موسوی بروجردی ضمن اشاره به ویژگی‌های اخلاقی آیت‌الله حکیم، تصریح کرد: از نکات بارز سلوکی ایشان برخوردهای ساده و اخلاقی و بی‌آلایش بود، با مردم خیلی راحت صحبت می‌کردند و این از روحیه قدمای علمای سلف بود که حتی در سن نود سالگی و در اوج مقام و مرجعیتی که داشتند حفظ شده بود.

مردمداری و ولایت مداری؛ دو ویژگی آیت‌الله حکیم/ خواننده شد

حجت‌الاسلام سیدحسین موسوی بروجردی، مدیر مؤسسه دارالترتات نجف اشرف و مدیر کتابخانه علامه مجلسی شهر قم، در گفت‌وگو با ایکن، درباره احوال و شخصیت آیت‌الله سیدمحمدسعید حکیم سخن گفت و اظهار کرد: یکی از بارزترین نکاتی که در شخصیت ایشان وجود داشت این بود که ایشان شخصیت بسیار جذاب و با نشاطی داشتند و واقعا در میان آل حکیم از منظر علمی، اخلاقی و دانش اجتماعی و حتی آداب علمایی، برانزده جایگاه مرجعیت بودند. دوم اینکه در مراوداتی که با ایشان داشتم می‌دیدم طلبه‌ها را به دوری از مسائل اجرایی سیاسی نصیحت می‌کردند و این نکته را خیلی به طلبه‌ها تأکید می‌کردند. نکته سوم که در عکس‌ها و تصاویر ایشان هم وجود دارد و دیده می‌شود این که واقعا فانی در ولایت اهل بیت (ع) بودند و به عزاداری سیدالشهدا (ع) و شعائر حسینی و مراسم اربعین حسینی بسیار تأکید داشتند. در ملاقات‌هایشان در برابر شبیهاتی که نسبت به مذهب اهل بیت (ع) وارد می‌شد واکنش نشان می‌دادند و آنها را مطرح می‌کردند و به آنها در دیدارهای عمومی و خصوصیشان پاسخ می‌دادند. غالبا سعی می‌کردند در صحبت‌هایشان نکته‌ای درباره اهل بیت (ع) خصوصا حضرت حجت (عج) مطرح کنند، ایشان در این جهت خیلی با غیرت و همیت بودند.

جلسات شب‌های پنج‌شنبه

وی ادامه داد: از نکات بارز سلوکی ایشان برخوردهای ساده و اخلاقی و بی‌آلایش بود، با مردم خیلی راحت صحبت می‌کردند. اگر کسی در کنار ایشان می‌نشست خیلی راحت با ایشان صحبت می‌کرد و این از روحیه قدمای علمای سلف بود که حتی در سن نود سالگی و در اوج مقام و مرجعیتی که داشتند حفظ شده بود، به طوری که با ادبیات طلبگی و با صوتی آرام ولی سریع و اخلاقی، تکلم و حتی شوخی می‌کردند. هر روز با مردم ملاقات عمومی داشتند. به رسم علمای قدیم نجف هر هفته شب‌های پنج‌شنبه، جلسه‌ای داشتند که فضلا و مؤمنین در سالن بیت شریفشان و دور ایشان می‌نشستند و در زمینه‌های مختلف فقهی، اعتقادی، اجتماعی، اخلاقی، مباحثی توسط حضار مطرح می‌شد و صحبت به میان می‌آمد. وقتی ایشان صحبت می‌کردند به همه اجازه ورود به بحث را می‌دادند، راحت می‌شد در بحث مداخله کرد و اشکالی را مطرح و پاسخ ایشان را شنید.

بروجردی در ادامه تصریح کرد: اگر من نجف بودم سعی می‌کردم چهارشنبه‌ها به خاطر صفای باطنی که داشتند در این جلسه شرکت کنم. آنقدر صفای باطن ایشان تأثیر گذار بود که اگر انسان کنار ایشان می‌نشست تا مدتی تحت تأثیر بود.

وی درباره شخصیت علمی آیت‌الله حکیم اظهار کرد: ایشان پشتکار زیادی داشتند، از دوران طفولیت درس و بحث را در محضر والد مرحومشان شروع کرده بودند. والدشان از شخصیت‌های بسیار برجسته نجف بودند، مرحوم آیت‌الله سیدمحمدعلی حکیم والد ایشان در مسجد هندی نماز می‌خواندند و بالغ بر صد سال عمر کردند. پدرشان چهره بسیار معتبر و تأثیر گذار در نجف قدیم بود و یکی از ارکان مهم مرجعیت مرحوم آیت‌الله سید محسن حکیم بود. ایشان داماد آیت‌الله سیدمحسن حکیم هم بودند و فرزندشان آیت‌الله سیدسعید حکیم در واقع نوه بزرگ دختری آیت‌الله سید محسن حکیم بودند.

تألیف کتاب در زندان صدام

وی افزود: سید محمدسعید حکیم از نظر پشتکار در درس و بحث بسیار بالا بودند، ایشان هشت سال و نیم در زندان بعث بودند. به یاد دارم که فرمودند من بعضی از کتاب‌هایم مثل بخش اعظم مصباح المنهاج و الکافی فی اصول الفقه را در همان زندان‌های صدام نوشتم. فرمودند بعضی دیگر از تألیفاتم را در همان زندان به خاطر ترس از پیدا شدن در زندان چون حکم اعدام داشت نابود کردم. اول آدم باید بداند زندان‌های بعث چطور بود و چه امکاناتی داشت تا بفهمد ایشان با چه همتی قریب به ده سال در زندان اینگونه فعالیت کردند. خودشان به من می‌گفتند قرآن را در زندان حفظ و برای زندانیان تفسیر می‌کردم. همچنین ایشان نصیحت می‌کردند انسان باید همت داشته باشد و در بدترین شرایط کار کند.

وی تصریح کرد: ایشان با اینکه اصلاً ایران نیامده بودند کاملاً فارسی صحبت می کردند. همچنین نسبت به مسائل روز خیلی مطلع بودند. بارها خدمت ایشان می رسیدم از برخی مقالات و مجلات نقل قول هایی می کردند و اطلاعات زیادی نسبت به مقالات و نوشته ها و حتی برنامه های تلویزیونی داشتند و اگر صحبتی به میان می آمد از روی علم و آگاهی برخورد می کردند.

وی افزود: در میان تألیفات ایشان با عناوین متعددی روبرو می شویم که بیانگر دغدغه مندی و اطلاعات به روز ایشان است؛ مانند رساله ای که برای شیعیانی که در غرب زندگی می کنند نوشتند با نام «رسالة موجهة للمغتربین» یا کتابی دیگر با عنوان «مرشد المغترب» که متضمن توجیحات و فتاوی است که برای ساکنین غرب کارآمد است، یا گفت وگویی که با یکی از شخصیت های اردنی در مسائل عقیدتی داشته اند و در سه جلد منتشر شد، یا عناوینی چون «فقه ال کامپیوتر و الاینترنت» و «فقه الاستنساخ البشري» و یا دو رساله ای که برای اهالی جمهوری آذربایجان و قفقاز و اهالی گلگت و نگر (دو منطقه در پاکستان) نوشته اند و برای ایشان توجیحاتی را یاد آور شده اند. اینها همه نشان از وسعت اطلاعات و آگاهی ایشان از امور اجتماعی و روز جامعه دارد.

بروجردی در پایان گفت: این جانب از این فرصت استفاده می کنم و این مصیبت وارده را از صمیم قلب به بیت شریف ایشان تسلیت و تعزیت عرض می کنم و برای آفازادگان و احفاد و اسباط ایشان طول عمر با عزت همراه با سلامتی و عافیت را از خداوند متعال مسئلت دارم.